

Participatieverordening Overijssel

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Participatie:
 - de provincie betreft inwoners, groepen, organisaties en andere overheden (belanghebbenden) bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van het provinciale beleid en projecten;
 - inwoners, groepen, organisaties en andere overheden (belanghebbenden) nemen het initiatief om de provincie en ook andere belanghebbenden te betrekken bij hun maatschappelijke initiatieven.
- b. Uitdaagrecht: het recht van individuen, groepen, organisaties en andere overheden (belanghebbenden) om een verzoek in te dienen bij het bevoegde bestuursorgaan om de feitelijke uitvoering van een provinciale taak over te nemen.

Artikel 2. Reikwijdte van de verordening

1. Deze verordening regelt de betrokkenheid van inwoners, groepen, organisaties en andere overheden (belanghebbenden) bij de ontwikkeling – mede omvattend de voorbereiding, uitvoering en evaluatie – van het provinciale beleid en projecten en de rol van het college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Overijssel in deze processen. De verordening is daarnaast van toepassing op de manier waarop de provincie reageert of ondersteuning biedt aan initiatieven vanuit de samenleving.
2. Deze verordening is niet van toepassing indien het onderwerp al is geregeld in andere al dan niet provinciale regelingen.

Hoofdstuk 2. Participatie

Artikel 3. Toepassen van participatie

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of participatie wordt toegepast en op welke manier. Het bestuursorgaan houdt zich daarbij aan het participatiebeleid, zoals genoemd in artikel 4 van deze verordening.
2. Er is geen participatie mogelijk:
 - a. ten aanzien van ondergeschikte herzieningen van een eerder vastgesteld beleidsvoornemen;
 - b. als participatie bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
 - c. als sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
 - d. inzake de vaststelling van de begroting, de tarieven voor provinciale dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk 9 van de Provinciewet;
 - e. als de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat participatie niet kan worden afgewacht;
 - f. als het belang van participatie niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de provincie voor kwetsbare groepen in de samenleving.

Artikel 4 Participatiebeleid

Ter uitvoering van deze verordening stellen Provinciale Staten participatiebeleid (Participatievisie en -werkwijze) vast.

Hoofdstuk 3. Uitdaagrecht

Artikel 5. Toepassen van uitdaagrecht

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen provinciale taken of hierop uitdaagrecht kan worden toegepast. Bij dit besluit houdt het bestuursorgaan zich aan het participatiebeleid, zoals genoemd in artikel 4 van deze verordening.
2. Overname van de uitvoering van een provinciale taak is in ieder geval niet mogelijk:
 - a. als het een lopend uitvoeringstraject of een ondergeschikte aanpassing daarvan betreft;
 - b. als het uitdaagrecht bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;

- c. als er sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
- d. inzake de begroting, de tarieven voor provinciale dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk 9 van de Provinciewet;
- e. als de kosten van de uitvoering van de taak boven de Europese drempelwaarde uitkomen;
- f. als de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat het benutten van het uitdaagrecht niet kan worden afgewacht;
- g. als het belang van het uitdaagrecht niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de provincie voor kwetsbare groepen in de samenleving.

Artikel 6. Procedure uitdaagrecht

1. In een verzoek tot het uitdaagrecht geeft verzoeker in ieder geval aan:
 - a. Welke taak de verzoeker van de provincie wil overnemen;
 - b. Hoe de verzoeker deze taak beter gaat uitvoeren;
 - c. Wat de kennis en ervaring van de verzoeker zijn;
 - d. Welke andere personen willen meedoen aan het overnemen van de taak;
 - e. Wat het resultaat is van het participatieproces met andere belanghebbenden;
 - f. Hoe hoog de verzoeker denkt dat de kosten van de uitvoering van de taak zullen zijn;
 - g. Hoe de verzoeker met de provincie wil samenwerken of welke hulp hij nodig heeft;
 - h. Hoe de verzoeker de kwaliteit en de uitvoering van de taak op de langere termijn wil verzekeren.
2. Het bestuursorgaan beslist binnen 8 weken op het verzoek.

Hoofdstuk 4. Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking zes weken na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 8

De Inspraakverordening provincie Overijssel 2005 wordt met ingang van het in artikel 7 bedoelde tijdstip ingetrokken.

Artikel 9

Als voor de inwerkingtreding van dit besluit is besloten om voor een besluit inspraak te verlenen, dan gelden voor dat besluit de bepalingen van de Inspraakverordening provincie Overijssel 2005.

Artikel 10

Deze verordening wordt aangehaald als: Participatieverordening Overijssel.

Besluit van Provinciale Staten van Overijssel op 29 januari 2025

Toelichting Participatieverordening Overijssel

Inleiding

De Eerste Kamer heeft op 4 juni 2024 ingestemd met het wetsvoorstel 'Versterking Participatie op decentraal niveau'. Met de invoering van de wet komt er een wettelijke verplichting om de Inspraakverordening Overijssel 2005 te vervangen door een participatieverordening. Deze participatieverordening moet niet alleen de betrokkenheid van belanghebbenden bij de voorbereiding (zoals in de Inspraakverordening) regelen, maar ook bij de uitvoering en evaluatie van beleid. Daarnaast verplicht de wet regels te stellen over het uitdaagrecht.

Met de Participatieverordening wordt ook tegemoet gekomen aan de regels die de Omgevingswet aan participatie stelt. Deze wet is per 1 januari 2024 in werking getreden.

Ook hiervoor geldt dat de nota 'Participatie in Overijssel – visie en werkwijze' leidend zijn voor hoe we willen omgaan met de verschillende instrumenten uit de Omgevingswet.

Provinciale Staten stellen participatiebeleid vast waarin wordt aangegeven hoe de bestuursorganen van de provincie Overijssel omgaan met participatie. Naar dit participatiebeleid wordt in de verordening integraal verwezen.

Deze verordening vervangt de Inspraakverordening Overijssel 2005.

Artikelsgewijze toelichting

Hieronder wordt per artikel een korte toelichting gegeven.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In artikel 1 van de verordening is een aantal woorden die in de participatieverordening worden gebruikt omschreven. Deze woorden verwijzen in ieder geval ook naar de begrippen die in de participatieverordening voorkomen en maken zo zowel de verordening als de visie makkelijker te begrijpen voor de inwoners van Overijssel.

Artikel 2 Reikwijdte van de verordening

Dit artikel bepaalt wanneer deze verordening van toepassing is.

Artikel 3 Toepassing van participatie

In dit artikel wordt aangegeven wanneer participatie wordt toegepast en op welke manier. Ook is een aantal gevallen opgenomen waarin participatie in ieder geval niet mogelijk is.

Artikel 4. Participatiebeleid

Als de provincie start met de voorbereiding van provinciaal beleid of van een project dan moet al bij de start van het proces worden nagedacht over de wijze waarop belanghebbenden kunnen worden betrokken.

Voor veel soorten besluiten is bijvoorbeeld de Algemene wet bestuursrecht of de Omgevingswet vastgelegd op welke manier belanghebbenden aan zo'n proces kunnen meedoen.

Daarnaast verplicht de wet Versterking participatie op decentraal niveau dat de verordening ook regelt wanneer participatie toegepast kan worden bij de uitvoering en evaluatie van plannen en besluiten.

Dit artikel vormt de kern van de verordening en bevat een verwijzing naar de participatievisie. De participatievisie is een beleidsdocument, waarin meer ruimte is om de verschillende randvoorwaarden duidelijk te beschrijven en onderbouwen. Daarnaast kan dit document makkelijk aangepast worden door Provinciale Staten. Daardoor kan de provincie snel de regels over participatie laten meebewegen met de samenleving, zonder dat daarvoor de verordening gewijzigd hoeft te worden.

Het betreft het participatiebeleid zoals vastgelegd in de beleidsnota "Participatie in Overijssel", door Provinciale Staten vastgesteld op 9 oktober 2024 als Bijlage II bij besluit PS24-000481, inclusief de eventueel door Provinciale Staten vastgestelde wijzigingen van een latere datum.

Artikel 5 Toepassen van uitdaagrecht

De wet Versterking participatie op decentraal niveau verplicht decentrale overheden regels stellen over het uitdaagrecht. De ervaring van de afgelopen jaren is dat het oppakken van een verzoek van een inwoner om toepassing te geven aan het uitdaagrecht altijd vraagt om maatwerk. Er zijn ook juridische grenzen aan de mogelijkheden van Gedeputeerde Staten op zo'n verzoek in te gaan. Omdat bij het uitdaagrecht de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij de overheid blijft liggen, moet de uitvoering door inwoners aan dezelfde eisen voldoen. Een belangrijk aspect is het aanbestedingsrecht, omdat daarvan niet kan worden afgeweken.

Om maatwerk te garanderen wordt in de participatievisie een ruime beoordelingsvrijheid opengelaten voor Gedeputeerde Staten. In de verordening wordt voor het beoordelen van aanvragen voor het gebruiken van uitdaagrecht verwezen naar deze visie.

In lid 2 van dit artikel is een aantal gevallen opgenomen waarin het uitdaagrecht in elk geval niet mogelijk is.

Artikel 6 Procedure uitdaagrecht

In dit artikel wordt de procedure voor het indienen van een verzoek voor het gebruik maken van het uitdaagrecht benoemd.

Slot- en overgangsbepalingen

De artikelen 7 tot en met 10 zijn technische artikelen waarmee formele zaken over de inwerkingtreding van de verordening geregeld worden.